

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4509/2022
23.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Весне Станковић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Рајчевић, адвокат из ..., против тужене Средње школе „Свети Сава“ из Сомбора, коју заступа Правобранилаштво Града Сомбора, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2060/22 од 15.08.2022. године, у седници већа одржаној 23.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2060/22 од 15.08.2022. године, у преиначујућем делу и у делу одлуке о трошковима другостепеног поступка.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2060/22 од 15.08.2022. године, у потврђујућем делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2060/22 од 15.08.2022. године, у потврђујућем делу.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду ревизијских трошкова за састав одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 774/19 од 14.02.2022. године, ставом првим и другим изреке, одбијен је примарни и први евентуални тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да тужиљи на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, исплати износ увећан за законску затезну камату прописану Законом о затезној камати и да се обавезе тужена да тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градским превозом, исплати појединачне одређене износе увећане за законску затезну камату прописану Законом о затезној камати почев од датума доспелости сваког појединачног потраживања па до исплате. Ставом трећим

изреке, делимично је усвојен други евентуални тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз исплати укупан износ од 359,43 динара и обавезана је тужена да тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз исплати укупан износ од 11.042,73 динара увећан за законску затезну камату прописану Законом о затезној камати почев од доспелости сваког појединачног потраживања до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је други евентуални тужбени захтев у делу потраживања законске затезне камате прописане Законом о затезној камати почев од 30.03.2021. године па до исплате, на износ законске затезне камате од 359,43 динара због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 156.304,51 динар, са законском затезном каматом рачунајући од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2060/22 од 15.08.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиље је делимично усвојена и првостепена пресуда делимично преиначена у одбијајућем делу, тако што је обавезана тужена да тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, поред досуђених износа исплати и још наведене одређене износе са затезном каматом од доспелости до исплате ближе одређене овим ставом изреке и обавезана је тужена да тужиљи на износ од 359,43 динара (обрачуната затезна камата за неблаговремено исплаћену накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада), исплати затезну камату почев од 04.06.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је преиначена пресуда у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова поступка преко износа од 129.294,51 динар са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, у преосталом делу су одбијене жалбе тужиље и тужене и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем и преосталом одбијајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 21.800,00 динара, док је ставом петим изреке, одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужена због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује сходно одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиља је поднела одговор на ревизију тужене и определила трошкове за састав одговора на ревизију и судску таксу на одговор.

Испитујући правилност побијане пресуде у преиначеном делу, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија тужене у овом делу није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене на неодређено време, на основу уговора о одређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 08.12.2011. године. Тачком 11. наведеног уговора предвиђено је да

запослени има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском превозу. Тужила станује у ... и ради у Сомбору при чему на посао долази најчешће сопственим аутомобилом, али и бициклом, таксијем, некада и пешке. Услугу градског превоза у граду Сомбору обавља превозник „Севертранс“ АД Сомбор. Град Сомбор, Градска управа, Одељење за образовање је 29.01.2016. године, донело Упутство за обрачун путних трошкова за запослене у предшколским установама, основним и средњим школама по којем се трошкови превоза радника рачунају у висини цене радничке месечне претплатне карте у јавном саобраћају, а према стварном месту боравка радника и броју дана присутности на раду. Град Сомбор није закључио уговор са превозником „Севертранс“ за превоз запослених у школама, као ни тужена. Трошкове превоза запосленима, па и тужили, тужена је исплаћивала у висини цене претплатне карте „маркица за раднике са 20% попушта“, а обрачун је вршила тако што је месечни износ претплатне карте делила са бројем радних дана у месецу и множила са бројем евидентираних дана доласка запосленог на рад. На овај начин запослени је добијао износ превозне карте умањен за 20%, при чему је тужена ову накнаду исплаћивала са закашњењем, односно након 5. у месецу за претходни месец. У спорном периоду тужила је имала 711 долазака на рад и тужена јој је обрачунала и исплатила на име накнаде трошкова доласка и одласка са рада укупан износ од 79.613,27 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужили припада право на разлику накнаде трошкова доласка и одласка са рада, у висини утврђеној методологијом обрачуна који је вештак извршио у варијанти три налаза спрам присутности тужиле на раду применом цене појединачне превозне карте, а највише до висине месечне претплатне карте/маркице са 20% попушта.

И по ставу другостепеног суда, тужили припада разлика накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада али према обрачуну из налаза вештака у варијанти два, односно према цени појединачне превозне карте, највише до висине месечне претплатне карте без попушта према броју дана присутности на раду. Како је тужена исплаћивала накнаду ових трошкова тужили са закашњењем, односно након доспелости, то је обавезана тужена и на исплату обрачунате камате због кашњења у исплати наведених трошкова.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом указује да је погрешно примењено материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Одредбом члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2015), прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до 05. у месецу за претходни месец, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Полазећи од садржине наведених одредби, право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, припада свим запосленима код тужене, према броју дана присутности на раду и цене месечне претплатне карте у јавном превозу код овлашћеног превозника, уколико им није обезбеђен превоз. У конкретном случају, тужена није обезбедила сопствени превоз запосленима у смислу Закона о раду, а тужилци је трошкове превоза исплаћивала са умањењем од 20% и са закашњењем. Међутим, и по оцени овог суда тужилци није могло да буде ускраћено законско право да јој се ови трошкови исплате у пуном износу. С обзиром да тужена са овлашћеним превозником није закључила уговор о коришћењу услуга превоза, она није ни повлашћена у смислу остваривања било каквог попушта за своје запослене који овај превозник ценовником предвиђа за одређене категорије лица, јер тужилци и други запослени код тужене када користе овај начин превоза плаћају пуну цену. Превозник АД „Севертранс“ у свом ценовнику има више различитих врста месечних претплатних карата, па између осталог и „маркицу за раднике са 20% попушта“ и „маркицу за све грађане са 40% попушта“, али ти попусти се не односе и на запослене код тужене из напред наведених разлога, па је правилно другостепени суд обавезао тужену да тужилци исплати на име разлике накнаде превоза износе из налаза судског вештака у варијанти два, односно да је тужена, као послодавац, у обавези да исплати тужилци трошкове превоза по цени месечне претплатне карте, без попушта.

Имајући ово у виду неосновани су наводи ревизије којима се инсистира на обрачуну за исплату трошкова превоза са попустом, с обзиром да тужена нема основ за такав обрачун трошкова превоза (нема закључен уговор са превозником), као и инсистирање да би другачије поступање довело до неравноправности грађана, с обзиром да је пропуст тужене што са овлашћеним превозником није закључила уговор о превозу запослених, у ком случају би остварила и наведене попусте.

Правилна је и одлука за исплату обрачунате камате због кашњења у исплати наведених трошкова с обзиром да је тужена трошкове превоза тужилци исплаћивала након 5. у месецу за претходни месец и тако поступала супротно одредби члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о предлогу тужене да се о ревизији, одлучи као о изузетно дозвољеној, а која је изјављена и против преосталог (потврђујућег) дела правноснажне пресуде Врховни суд је нашао да нису испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку.

Предмет тражене правне заштите, и у овом делу, је исплата разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за спорни период. О овом праву тужилци и његовој висини, судови су одлучили уз адекватну примену материјалног права, при чему одлука о тужбеном захтеву као у овој правној ствари зависи од чињеничног стања утврђеног у сваком конкретном случају. Имајући ово у виду, Врховни суд налази да у овом предмету не постоји потреба за разматрање правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права, што значи да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије, у овом преосталом делу, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Наиме, одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате утужених износа поднета је 04.11.2019. године. Вредност предмета спора која се овим делом ревизије побија је испод 40.000 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази граничну вредност за дозвољеност ревизије, од 40.000 евра, то је Врховни суд нашао да ревизија тужене, у овом делу, није дозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП.

У складу са изнетим, а на основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Захтев тужиле за накнаду трошкова састав одговора на ревизију је одбијен имајући у виду да исти не представља нужан трошак ради вођења ове парнице, па је на основу члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић